



Oide

Tacú leis an bhFoghlaim
Ghairmiúil i measc Ceannairí
Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional
Learning of School Leaders
and Teachers



Foghlaim Chomhtháite Ábhar agus Teanga (FCÁT)

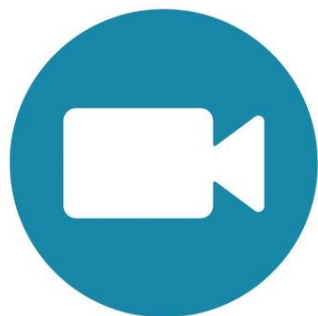
Leathbealaigh ar ár dTuras FCÁT

Cruinniú tacaíochta a 4 ar líne





Nósanna do na Cruinnithe ar líne



Cuir do
cheamara ar siúl.



Múch an
micreafón nuair
nach bhfuil tú ag
caint.



Rannpháirtíocht.



Intinní Foghlama

Beidh deis ag rannpháirithe;

Machnamh a dhéanamh ar an múnla FCÁT atá in úsáid ag rannpháirithe

Eispéiris a roinnt ag cur béime ar na buaicphointí, na dúshlain agus ar an bhfoghlaim


Foghlaim faoin teoiric BICS agus CALP agus machnamh a dhéanamh ar a n-úsáid sa seomra ranga

Machnaimh a dhéanamh ar thábhacht na timpeallachta i gcur i bhfeidhm FCÁT



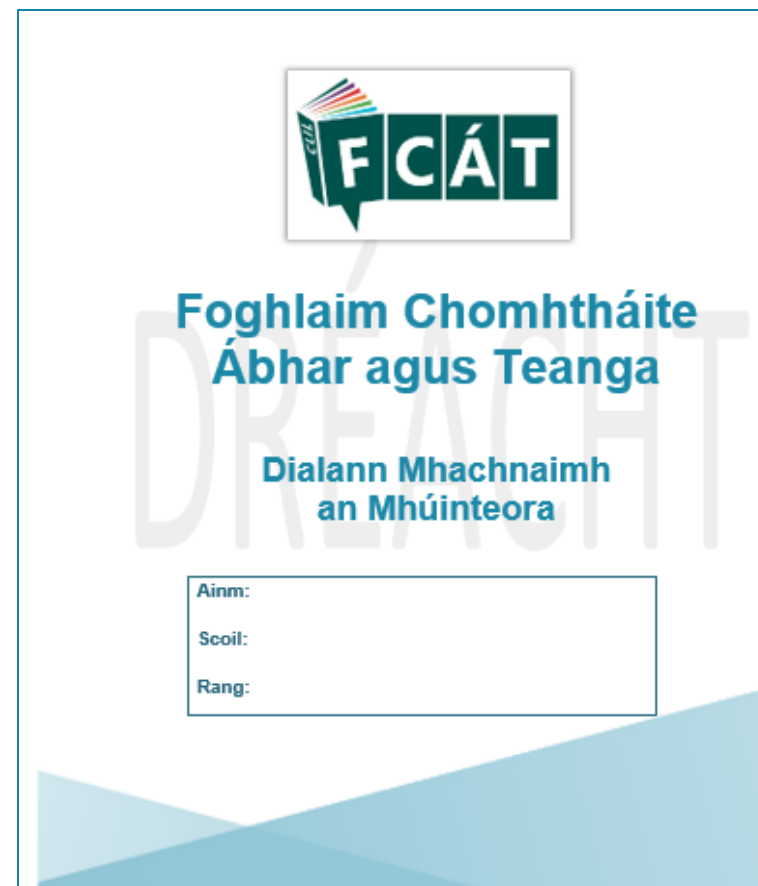
An Tionscadal




 An Roinn Oideachais
Department of Education

**Foghlaim Chomhtháite Ábhar agus Teanga (FCÁT)
Tionscadal Píolótach don
Ghaeilge 2024/25**

Cuireadh do scoileanna a fheidhmíonn trí mheán an Bhéarla chun páirt a ghlacadh san tionscadal píolótach





**Foghlaim Chomhtháite
Ábhar agus Teanga**

**Dialann Mhachnaimh
an Mhúinteora**

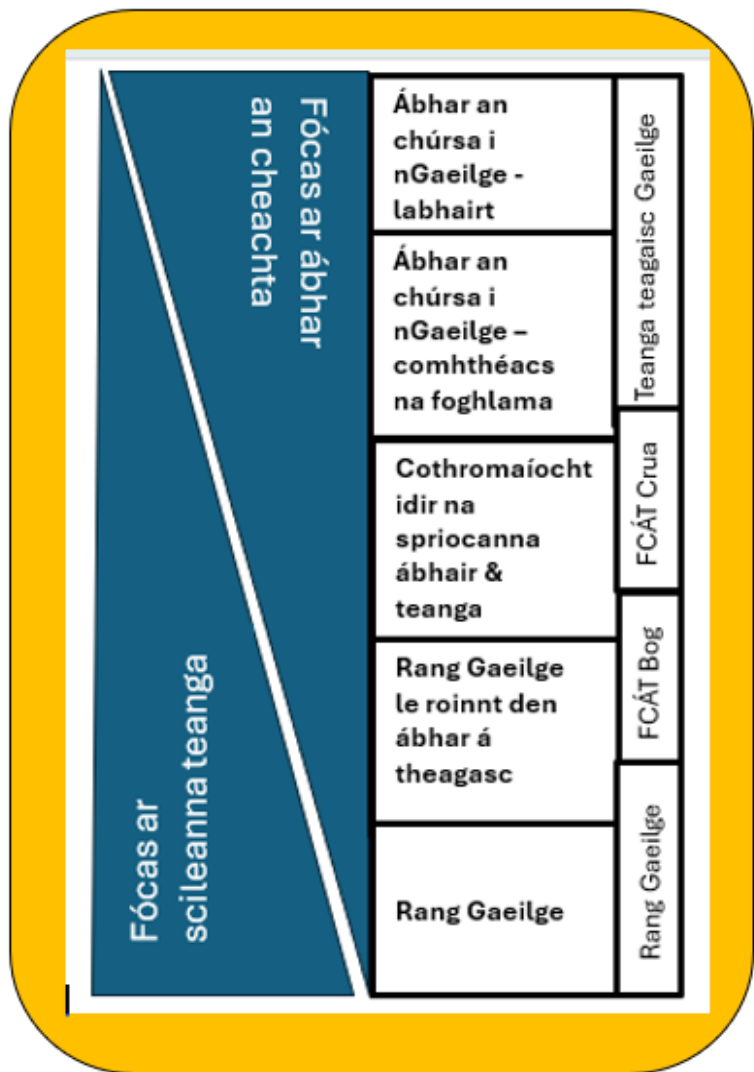
Ainm:

Scoil:

Rang:



Claontas FCÁT- An Ghaeilge mar mheán teagaisc



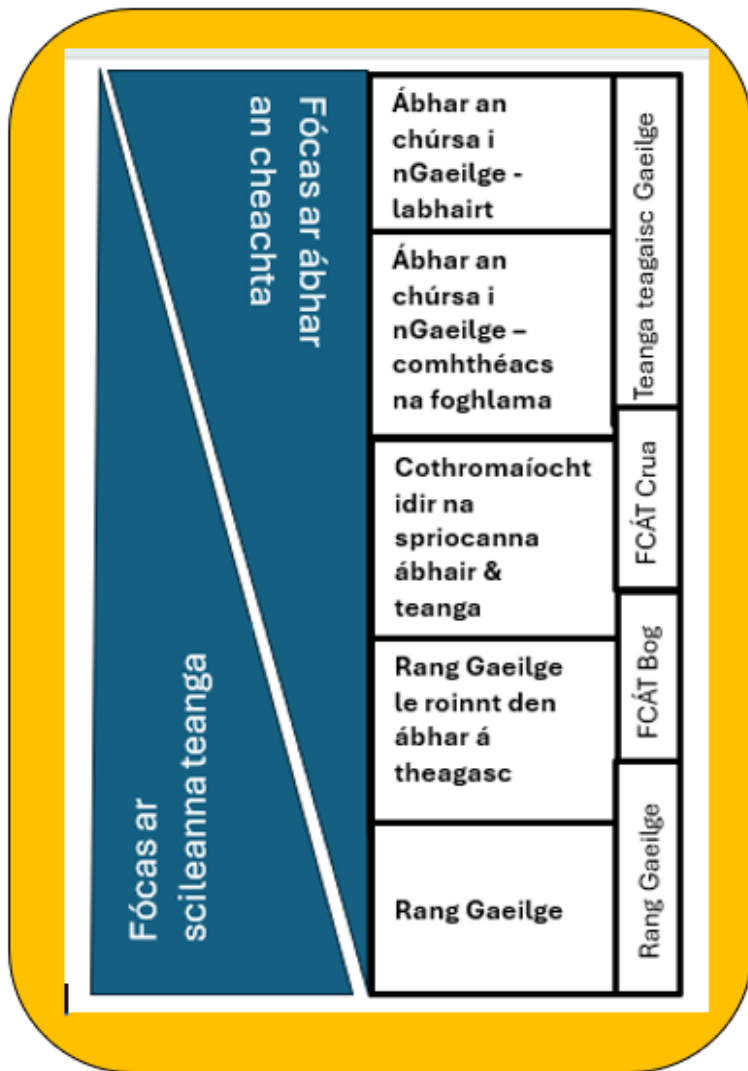
Múnlaí difriúla den FCÁT i réim go hidirnáisiúnta ... le contanam leathan fócais a luascann idir ábhar (FCÁT cru) nó teanga (FCÁT bog) ag brath ar an gcomhthéacs (Met, 1998).

In ainneoin éagsúlachtaí fairsinge sa tslí a gcuirtear FCÁT i bhfeidhm, cosúlacht amháin ... ná go mbíonn idir ranganna ábhair agus ranganna teanga i gceist le FCÁT go hiondúil, agus go mbíonn an rang ábhair ar siúl trí sprioctheanga go príomha (Lo, 2020).

(Curtha in oiriúint ó obair Knight, 2022)



Claontas FCÁT- An Ghaeilge mar mheán teagaisc



Cá bhfuil do rang FCÁT ar an gclaontas FCÁT seo?



(Curtha in oiriúint ó obair Knight, 2022)



Creat Cáilíochta d'Iar-Bhunscoileanna - Forbhreathnú

	Réimsí	Caighdeáin
Foghlaim agus Teagasc	Torthaí na bhfoghlaim	<p>Maidir leis na scoláirí:</p> <p>baineann siad taitneamh as a gcuid foghlama, tá siad spreagtha chun foghlama, agus tá siad ag súil le gnóthachtáil mar bhfoghlaim</p> <p>tá an t-eolas, na scileanna agus na dearchtaí riachtanacha acu chun iad féin agus a gcaidrimh a thuiscint</p> <p>léiríonn siad an t-eolas, na scileanna agus an tuiscint a theastaíonn ó churaclam na iar-bhunscoile</p> <p>baineann siad amach na torthaí foghlama atá luaite do gach ábhar, cúrsa agus clár</p>
	Eispéiris na bhfoghlaim	<p>Maidir leis na scoláirí:</p> <p>glacann siad páirt i ngníomhaíochtaí foghlama briocha ar bhealach a bhfuil cuspóir leis</p> <p>fásann siad mar bhfoghlaim trí idirghníomhaíochtaí ómósacha agus eispéiris atá dúshlánach agus tacúil</p> <p>déanann siad athmhachnamh ar a ndul chun cinn mar bhfoghlaim agus forbraíonn siad mothú úinéireachta agus freagrachta as a bhfoghlaim</p> <p>faigheann siad deiseanna chun na scileanna agus na dearchtaí a fhorbairt atá riachtanach don bhfoghlaim ar feadh an tsaoil</p>
	Cleachtas aonair na múinteoirí	<p>Maidir leis an múinteoir:</p> <p>tá an t-eolas ábhair, an t-eolas oideolaíoch agus na scileanna bainistíochta ranga riachtanacha acu</p> <p>roghnaíonn agus úsáideann siad cleachtais ullmhúcháin agus mheasúnaithe a chuireann foghlaim na scoláirí chun cinn</p> <p>roghnaíonn agus úsáideann siad cuir chuige teagaisc atá oiriúnach do na hintinní foghlama agus do riachtanais foghlama na scoláirí</p> <p>freagraíonn siad do riachtanais foghlama aonair agus déanann siad idirdhealú idir gníomhaíochtaí foghlama agus teagaisc de réir mar is gá</p>
	Cleachtas comhchoiteann/comhoibríoch na múinteoirí	<p>Maidir leis na múinteoirí:</p> <p>tá meas acu ar an bhfoghlaim ghairmiúil agus ar an gcomhoibriú gairmiúil agus glacann siad páirt iontu</p> <p>oibríonn siad le chéile chun deiseanna foghlama a cheapadh do scoláirí ar fud an churaclaim agus lasmuigh de</p> <p>i gcomhar lena chéile, forbraíonn siad agus cuireann siad i bhfeidhm cleachtais mheasúnaithe fhoirmitheacha agus shuimitheacha atá comhsheasmhach agus iontaofa</p> <p>cuidíonn siad leis an acmhainn uile-foirne a thógáil trína saineolas a roinnt</p>

Ag Breathnú
ar an Scoil
Againne 2022



Ag Breathnú ar an Scoil Againne 2022

<p>Cleachtas aonair na múinteoirí</p>	<p>Maidir leis an múinteoir:</p> <p>tá an t-eolas ábhair, an t-eolas oideolaíoch agus na scileanna bainistíochta ranga riachtanacha acu</p> <p>roghnaíonn agus úsáideann siad cleachtais ullmhúcháin agus mheasúnaithe a chuireann foghlaim na scoláirí chun cinn</p> <p>roghnaíonn agus úsáideann siad cuir chuige teagaisc atá oiriúnach do na hintinní foghlama agus do riachtanais foghlama na scoláirí</p> <p>freagraíonn siad do riachtanais foghlama aonair agus déanann siad idirdhealú idir gníomhaíochtaí foghlama agus teagaisc de réir mar is gá</p>
<p>Cleachtas comhchoiteann/comhoibríoch na múinteoirí</p>	<p>Maidir leis na múinteoirí:</p> <p>tá meas acu ar an bhfoghlaim ghairmiúil agus ar an gcomhoibriú gairmiúil agus glacann siad páirt iontu</p> <p>oibríonn siad le chéile chun deiseanna foghlama a cheapadh do scoláirí ar fud an churaclaim agus lasmuigh de i gcomhar lena chéile, foibríonn siad agus cuireann siad i bhfeidhm cleachtais mheasúnaithe fhoirmitheacha agus shuimitheacha atá comhsheasmhach agus iontaofa</p> <p>cuidíonn siad leis an acmhainn uile-foirne a thógáil trína saineolas a roinnt</p>



Ag Breathnú ar an Scoil Againne 2022

Réimse 2: Eispéiris na bhfoghlaimeoirí⁷

Caighdeán	Ráitis ar chleachtas éifeachtach	Ráitis ar chleachtas fíor-éifeachtach
Glacann na scoláirí páirt i ngníomhaíochtaí foghlama bríocha ar bhealach a bhfuil cuspóir leis	Léiríonn na scoláirí leibhéal arda suime agus rannpháirtíochta san fhoghlaim.	Léiríonn na scoláirí leibhéal an-ard suime agus rannpháirtíochta san fhoghlaim.
	Tá na scoláirí in ann foghlaim go neamhspleách agus go comhoibríoch ar bhealach cruthaitheach a bhfuil cuspóir leis.	Tá na scoláirí in ann foghlaim go neamhspleách agus go comhoibríoch ar bhealach an-chruthaitheach, táirgiúil a bhfuil cuspóir leis.
	Tuigeann scoláirí agus tig leo cuspóir a dtascanna foghlama a mhíniú.	Tuigeann scoláirí agus tig leo cuspóir a dtascanna foghlama a mhíniú, agus is féidir leo an ghníomhaíocht a leathnú agus a fhorbairt go bríoch.
	Bíonn na scoláirí in ann próiseas agus toradh na ngníomhaíochtaí foghlama a thuairisciú, a chur i láthair agus a mhíniú go leibhéal inniúil.	Bíonn na scoláirí in ann próiseas agus toradh na ngníomhaíochtaí foghlama a thuairisciú, a chur i láthair agus a mhíniú go leibhéal an-inniúil.
	Léiríonn na scoláirí tionscnamh, féintuilleamaí, féinmheas dearfach agus féinmhuinín. Léiríonn siad meonta foghlama dearfacha ar nós cruthaitheacht, fadhbréiteach, bainistíocht ama, smaointeoireacht chriticiúil, athléimneacht, seiftiúlacht agus buanseasmhacht.	Léiríonn na scoláirí tionscnamh, féintuilleamaí, féinmheas dearfach agus féinmhuinín. Léiríonn siad meonta foghlama dearfacha go cumasach gníomhach ar nós cruthaitheacht, fadhbréiteach, bainistíocht ama, smaointeoireacht chriticiúil, athléimneacht, seiftiúlacht agus buanseasmhacht.

An Dialann Mhacnaimh



Oide

	Nótaí machnaimh
Rudaí dearfacha a thug mé faoi deara an tseachtain seo (<i>a bhaineann leis an tionscadal FCÁT</i>)	Ag féachaint siar
Moltaí pearsanta dom féin chun cuidiú liom agus leis na páistí an chéad seachtain eile	Ag féachaint amach romhainn
Ceist(eanna) atá fós agam:	Anois



Ag roinnt ár n-eispéiris

- Rud amháin dúshlánach a thit amach

- Rud amháin a thárla a bhí suimiúil



- Rud amháin a chuir ionadh ort

- Rud amháin a d'fhoghlaim tú an tseachtain seo

Sula bhfreagraíonn tú, tugaimid deis mhachnaimh daoibh le smaoineamh ar cheisteanna agus nóta a bhreacadh síos (3 nóiméad)



Múinteoir FCÁT mar mhúinteoir ábhair agus múinteoir teanga

"...[they] really wear two hats all the time
Through their instruction, they must promote mastery of the subject matter and second-language development concurrently."

(Snow, 1990, lch 158)

Cé chomh maith is atá ag éirí leat an chothromaíocht seo a bhaint amach?



Oide

Tacú leis an bhFoghlaim
Ghairmiúil i measc Ceannairí
Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional
Learning of School Leaders
and Teachers



Straitéis an Lae:

BICS & CALP





Bunscileanna Cumarsáide Idirphearsanta

BICS (Basic Interpersonal Communication Skills)

An Teanga Shóisialta

Na scileanna teanga atá ag teastáil don gnáthchumarsáide –
ag teastáil le cumarsáide a dhéanamh le duine ar bhonn sóisialta.

Tá an caidreamh seo fiúntach, gan é a bheith dúshlánach ar an
intleacht agus níl sé sainfheidhmeach.



Inniúlacht ar an Teanga Chognaíoch agus Acadúil

- **CALP** (Cognitive Academic Language Proficiency)
- Bíonn an fócas anseo ar líofacht sa teanga acadúil ag brath go mór ar an topaic atá a mhúineadh.
- Teanga teibí, sainiúil bunaithe ar comhthéacs
- Scileanna ag teastáil - a bheith in ann comparáid a dhéanamh, rangú a dhéanamh, sintéisiú a dhéanamh agus meastóireacht a dhéanamh, tátal a dhéanamh agus iad ag forbairt scileanna acadúla .



BICS V CALP

- BICS teanga a úsáidtear gach lá, teanga nádúrtha a d'úsáidfí i gnáthchomhrá laethúil
- CALP teanga an ábhair, an teanga atá ag teastáil chun ábhair scoile a phlé

Sampla ón Tíreolaíocht

- “Báisteach” le BICS ach
- “Frasaíocht” le CALP

An bhfuil tú in ann
smaoineamh ar aon
sampla eile i d'ábhar féin?



Tasc ar BICS agus CALP

https://jctie.sharepoint.com/:x:/r/sites/GaelAonadTras-Earnil2023-2024/_layouts/15/Doc2.aspx?action=edit&

Teanga don BIC agus CALP (Tionscadal an RO & Oide)

Search for tools, help, and more (Alt + Q)

File Home Insert Share Page Layout Formulas Data Review View Automate Help Draw

Aptos Narrow ... 11 B General \$€ .0

H11

	A	B	C	D	E
1	Gnáth nathanna a chabhróidh le mo scoláirí				
2	Gabh mo leithscéal				
3	Ní thuigim cad atá le déanamh?				
4	Ní thuigim an focal?				
5	An féidir liom ceist a chur i mBéarla?				
6	Ní féidir liom an clár bán a fheiceáil				
7	Ní thuigim an cheist				
8	Abair arís é le do thoil				
9	https://tinyurl.com/GluaisFCAT25				
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					
22					
23					

BICS CALP Mata CALP Tíreolas CALP Corpoideas CALP OSPS CALP OSSP CALP IMBVE +

Tasc na Seachtaine BICS & CALP

- Cuir ceist ar do scoláirí
- Déan machnamh ar an obair atá déanta agat
- Bain leas as an gcéad lipéad ar an leathanach Excel do theanga BICS
- Roghnaigh 10 téarma nó nath cainte faoi CALP d'ábhar



CALP – Cabhair ó Tearma.ie

▶ Matamaitic	▶ Mathematics
▶ Sláinte	▶ Health
▶ Spóirt	▶ Sports
▶ Stair	▶ History
▶ Talmhaíocht, lascaireacht	▶ Agriculture, F
▶ Tionsclaíocht	▶ Industry
▶ Tíreolaíocht	▶ Geography
▶ Polaitíocht	▶ Politics
▶ Reiligiún	▶ Religion

Gach réimse
All domains

▼ Tíreolaíocht	▼ Geography
▶ Airde an Chompáis	▶ Compass Directions
Bolcáin	Volcanoes
Cartagrafaíocht	Cartography
Clíomeolaíocht	Climatology
Cósta	Coastal
Déimeagrafaíocht	Demography
Fásra	Vegetation
▶ Tíreolaíocht Dhaonna	▶ Human Geography
Tíreolaíocht Fhisiceach	Physical Geography
▶ Tíreolaíocht Pholaitiúil	▶ Political Geography
Topagrafaíocht	Topography
Uiscebhealaí	Waterways



Oide

Tacú leis an bhFoghlaim
Ghairmiúil i measc Ceannairí
Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional
Learning of School Leaders
and Teachers



Tacaíocht ó Oide do Thionscadal na Roinne don FCÁT

Bliain 1 – Timpeallacht Foghlama





Tionscadal FCÁT – Plean Oide

Timpeallacht Foghlama

	Examples
Learning environment	<ul style="list-style-type: none">• Making learning stimulating/purposeful• Promoting co-operative learning/group work• Supportive yet challenging ethos
Learner engagement	<ul style="list-style-type: none">• Enhancing learners' attitudes and successes• Relevance of learning• Learner involvement and retrospective reflection on learning
Learner Identities/self	<ul style="list-style-type: none">• Encouraging a positive image of language and learning• Promoting awareness of self as learner and language/s user• Exploring values relating to learning and languages

(Coyle, 2013)

Timpeallacht foghlama dearfach spreagúil, diongbháilte tacúil agus sábháilte

Cuireann sé obair grúpa chun cinn chomh maith le ...

foghlaim chomhoibreacha,

rannpháirtíocht dearfach

meoin agus rathúlacht an fhoghlaimora

neamhspleáchas

úinéireacht

féin aitheantas dearfach ag cothú íomhá dearfach mar fhoghlaimoir teanga.



FCÁT - Iar-bhunscoileanna 2024-2027

Bliain

Téama agus Fócas an Eispéiris Foghlama

2024 - 2025 **Timpeallacht Foghlama- Traenáil, Réiteach agus Cur i gcrích**

Cad a déarfá faoi do thimpeallacht foghlama?

Cad atá foghlamtha agat faoi chur chuige FCÁT?

Conas atá tú ag cur an chur chuige FCÁT i bhfeidhm?



Is féidir.....



[Nasc](#)



Tagairtí

Coyle, D. (2013). “ Listening to learners: An investigation into ‘successful learning’ across CLIL contexts”, in International Journal of Bilingual Education and Bilingualism, 16: 244-266.

Knight, B. (2022). A research-based approach to professional development for English as a Medium of Learning teaching staff. In P. Watkins (Ed.), The Better Learning Research Review. Cambridge University Press & Assessment. <https://www.cambridge.org/9781009152150>

Snow, M.A. (1990). “Instructional methodology in immersion foreign language education”. In Padilla, A.M., Fairchild, H.H. and Valadez, CM. (Eds.). Foreign language education: Issues and strategies. Newbury Park, CA: Sage.



Míle buíochas & Go n-éirí libh leis an obair

Feicfimid ar líne sibh ar an
Déardaoin 6ú Márta 2025

ag a **12:00**